

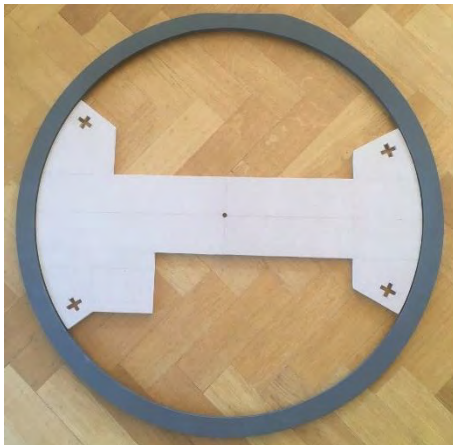
De grote ommakeer (2)

📷 en 🗨️ door **Everard van der Velden**

Een locdepot zonder draaischijf is net zo handig als een bovenwoning zonder trap, dus in de hoek die we nu extra hadden, hebben we een stuk aan de modulebak 'geplakt'. Nu pasten de dubbele locloods en de draaischijf samen op dit stukje baan.

De locloods, die we tweedehands samen met een aantal andere bouwwerken zoals seinhuizen, stations, perrons, kolenlaadbunker en een watertoren heel gunstig konden aanschaffen, is door Theo G. prachtig verbouwd en gewetherd. Hij is uitgebouwd, zodat nu ook de grote stoomlocomotieven binnen kunnen staan. De watertoren vonden we allemaal zo lelijk als de nacht. Maar een gegeven paard moet men niet in de bek zien, toch? En nu het een waardevol collectorsitem van Märklin blijkt te zijn, mag hij toch blijven. Wel moeten we het 'kabouter Plop'-gehalte nog wat terugbrengen door hem flink te verweren.

Maar met zo'n mooie locloods moest er dus natuurlijk ook wel een aardige draaischijf komen. Niet het type, dat ik eerst in gedachten had, namelijk een eenvoudige platte schijf, die op een gladde kunststof ondergrond rondgedraaid kon worden. Dan zou zo'n schijf de modderschuit onder de vlag geworden zijn.

Nee, een simpele ommakeer werd het dus mooi niet. En toen ik via Robert M. aan vier mooie kleine kogellagertjes kon komen, was het hek van de dam. Toen moest er ook maar een realistische draaischijf komen. Nou, dat heb ik geweten. Om het simpel te houden, ben ik met mdf gaan bouwen. Goedkoop en goed te bewerken. Eerst in de tuin (bij 32° C) de buitenring uit 15 mm plaat gezaagd, door middel van een alu stripje (als een soort passer) aan de decoupeerzaag. Gaatje van 5 mm in het centerpunt en zagen maar. Liefst de buitenste zaagsnede eerst, anders ben je je centrering kwijt. Onder deze ring is een bredere ring van 6 mm dik mdf gemonteerd om de kogellagertjes mooi over een vlakke ondergrond te laten lopen. De basis

van de draaischijfbrug werd gezaagd uit 12 mm plaat.

Bron: **Het Zijspoor** - clubblad van Modelbouwvereniging Arnhem e.o.

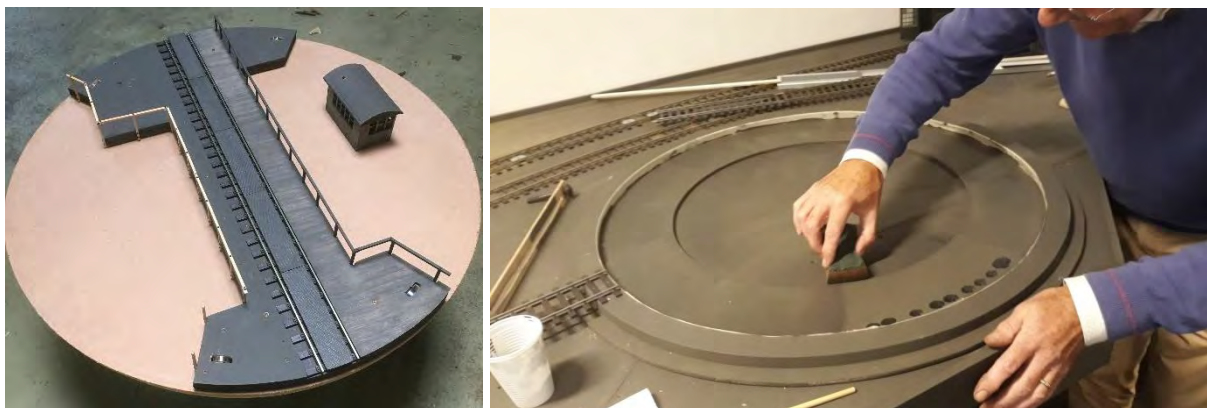
In de dekplaat heb ik 'planken' gekrast met een afbreekmes. En met een doorslijpschijfje is de 'houtnerf' aangebracht. Daarna op de dekplaat antraciet acryl (lees: Maatwerk verf) aangebracht en met een katoenen doek uitgepoetst, totdat de mdf kleur begon door te schijnen. Op deze manier krijg je het 'oud en versleten' uiterlijk. De verschillende lagen van de brug heb ik bewust niet verlijmd maar geschroefd, om eventueel alles nog te kunnen demonteren voor wijziging of reparatie. Door de holle spil (draadbuis M10x1 van een schemerlamp) loopt de bedrading voor rijspanning en verlichting naar de brug.

Bij het samenbouwen van ring en brug bleek dat de speling tussen deze delen vrij nauw luistert. Bij enige temperatuurs- of vochtigheidsveranderingen liep de brug al snel aan. Steeds iets afgeschuurd en ja hoor, toen liep de brug rond als een zonnetje.

Het volgende detail was het draaischijfhuisje. Bij het grote voorbeeld zitten er vaak veel ramen in, want de bedieningsman moet goed rond kunnen kijken (letterlijk en figuurlijk). Om het huisje goed sterk te maken, heb ik gekozen voor shaslick stokjes van bamboe. Sterk jongens! Bij het boren gaat zelfs een boortje van 1 mm nog roken.

Het ronddraaien van de brug doe je met het kachelpijpje van het huisje. Tevens dient dit pijpje om de brug bij elk spoor te kunnen vergrendelen. Hoe? Nou simpelweg door de bajonetwerking van de vergrendelstift onder aan het kachelpijpje. Optillen en verdraaien: vergrendeling opgeheven. Verdraaien en laten zakken: stift vergrendelt bij een van de sporen aan de draaischijf.

Ook voor de leuning van de brug heb ik bamboe houtjes gebruikt. Geschroefd met Fleischmann schroefjes 1.35x 7 mm. Sterk. Omdat de draaischijf bij het grootbedrijf zo belangrijk was, werd naast de elektrische aandrijving vaak ook nog een pneumatische en een handbediening gemonteerd. En mocht de perslucht ook nog eens uitvallen, dan kon men zelfs nog terugvallen op de remlucht van de locomotief. Op de brug heb ik de handaandrijving aan het andere einde tegenover het huisje geplaatst. De spoorwegman die er naast staat heeft zich, zo te zien, nog niet in het zweet hoeven werken.

Aan weerszijden van de brug is een (niet-functioneel) oprijsein geplaatst. En ja, door de prachtige huisjes van Jaap en Theo G. zag ik het licht. Letterlijk. De verlichting maakte het draaischijfhuisje toch wel veel gezelliger. In combinatie met de mooi verlichte locloods is deze hoek van de baan echt sfeervol geworden.

Zoals al eerder genoemd zijn veel Spoor 1 locomotieven groot, zwaar en niet handzaam. Stoomlocs met sleptender zijn tot 75 cm lang, tot 15 kg zwaar en veelal gedetailleerd met flinterdunne stangetjes. Die wil je niet oppakken tenzij het echt niet anders kan. Gelukkig kan het wel anders. En wel door de loc in een kist op een stuk rails te vervoeren. Speciaal voor dit soort kisten is er één spoor aan de draaischijf uitneembaar gemaakt. Als dit spoor uitgenomen is, kan de kist op deze plaats neergezet worden.

De kist is open te klappen. Deksel eraf en zijanten wegklappen. Middels een paar draden met

Bron: **Het Zijspoor** - clubblad van Modelbouwvereniging Arnhem e.o.

krokodillenklemmetjes spanning op de rails van de kist en je kunt de loc zó de baan oprijden (het helpt, als je de rails van de kist recht tegenover de rails van de baan positioneert). Zo zie je, dat deze hoek van de Spoor 1 baan met de draaischijf toch wel 'vet' geworden is. Mooi de grote ommekeer.

Er is nog veel, ja héél veel werk te doen, maar het is ontzettend leuk en het houdt ons van de straat.

Bron: **Het Zijspoor** - clubblad van Modelbouwvereniging Arnhem e.o.